BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 58-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL | În România 3 lei | În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/938

Nr. 104 Vineri 18 Aprilie 1941
10 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

SPRE UN NOU STATUT AL PETROLULUI

Inregistram, nu de mult, tot în acest loc, — cu recapitulările și comentariile de rigoare — lucrările începute la ministerul economiei naționale de o comisie de specialiști, în vederea revizuirii statutului juridic de până acum al petrolului românesc. Odată cu noua legiferare a regimului nostru minier, este vorba să se inaugureze o nouă politică a petrolului, care să țintească pe deoparte la repunerea statului în drepturile lui firești de diriguitor al producției și valorificării acestei prețioase surse de avuție națională, iar pe de altă parte la o participare cât mai largă a capitalului și energiilor românești în industria și comerțul legate de această avuție.

E locul să amintim aci că, grație miopiei regimurilor trecute, stăpânirea și beneficiile acestei mari bogății au scăpat din mâinile națiunii, ajungând instrument de înavuțire și de manevre economice și chiar politice în mâna trusturilor internaționale. Toată participarea capitalului românesc se reducea la 15% din investițiile totale, iar procentul de producție al întreprinderilor autohtone abia atingea 9%.

Această situație, firește, că venea și în flagrantă contradicție atât cu spiritul nouilor prefaceri, cât și cu sentimentul demnității și al siguranței naționale, care nu putea tolera ca petrolul, cu rol atât de hotărîtor în timp de pace și de război — pentru economia și pentru apărarea țării, — să rămână la discreția unor forțe necontrolate.

De aceea orice măsură menită să întărească prerogativele Statului în stăpânirea, controlul și dirijarea acestei avutii, am socotit că este binevenită și nu poate întruni decât unanimitatea sufragiilor românești.

Din scurta dare de seamă asupra lucrărilor din consiliul de miniștri de Sâmbăta trecută, am înțeles că s'au făcut câțiva pași înainte în transpunerea pe teren a nouei politici a petrolului cât și a spiritului în care se elaborează legiferarea statutului său juridic.

Din expunerea făcută membrilor guvernului de d. subsecretar de stat al petrolului, rezultă hotărîrea ca statul să dirijeze în viitor, după un plan rational, productia de petrol, care până acum se făcea haotic, cu grija ca bogățiile naturale ale națiunii să fie puse în valoare fără a se înstrăina fondul. In legătură cu aceste preocupări a fost schițat programul de lucru al industriilor petrolifere pe anul 1941, program care îmbrățișează atât activitatea de pe șantierele de exploatare, cât și aceea pentru descoperirea de noui zăcăminte în terenuri necunoscute sau numai bănuite petrolifere.

Cum lucrările de explorare necesită cheltueli considerabile și implică riscuri, pe care nu le-ar putea desigur suporta, singură, industria cu participare pur românească de capital și de oameni, s'au lăsat posibilități rezonabile de colaborare cu capitalul, technica și experiența celor mai înzestrați și mai experimentați decât noi, luându-se, firește, garanțiile ca drepturile și interesele Statului și ale națiunii dominante să nu sufere nicio știrbire în substanța lor și fără ca această colaborare să constitue un impediment în desfășurarea marelui proces al naționalizării petrolului.

Practic, naționalizarea industriei și comerțului de petrol se va urmări, între altele, pe aceste căi esențiale: printr'o acțiune de concentrare a societăților românești într'o organizație proprie; prin drepturi preferențiale acordate întreprinderilor românești la concesiunile Statului; prin înlesniri acordate de stat la importul de aparate, mașini și materiale necesare perfecționării sistemelor de exploatare, explorare și rafinaj; prin atragerea societăților străine în grupul întreprinderilor românești, în cuprinsul unui plan de cooperare cât mai fructuoasă.

Un început în aceste direcțiuni s'a făcut prin constituirea unei mari asociațiuni petrolifere, cu participarea tuturor întreprinderilor românești: ACEX, al cărei principal obiect este intensificarea lucrărilor de explorare, pentru a spori patrimoniul minier al țării, cu noui regiuni bune de pus în exploatare.

Vom urmări cu tot interesul sforțările și realizările la care se va ajunge în acest domeniu, cu atât de grele probleme de soluționat și cu atât de vaste posibilități.

PE DRUMUL LEGILOR

Răspunsul Conducătorului Statului, general Antonescu, la scrisoarea lui Horia Sima — publicată în numărul nostru de Marți—scoase în evidență, între altele, dorința tuturora de a vedea o totală liniștire a țării.

O liniștire a țării, prin desăvârșita menținere a ordinei, necesară, astăzi mai mult decât oricând, nu se poate concepe decât prin stricta aplicare a legilor bine chibzuite și implicit, prin sancționarea celor cari au comis grave abateri dela calea normală a societății constituită pe temelia dreptului și a dreptății.

Nu se poate nimeni solidariza cu călcarea legilor, cu atât mai mult cu cât la 21-23 Ianuarie a. c. românii, cu inima sfâșiată de durere, au asistat la tragice lupte fratricide și au văzut trăgându-se în ostașii țării cari nu își făceau decât datoria de paznici ai ordinei. Unitatea sufletească nu se poate închega decât — cum scriam ieri — pe baza unei solidarități a conștiințelor românești pătrunse de ideea că numai o disciplină severă, un respect reciproc, vor duce la instaurarea ordinei legale fără de care nu poate exista nici propășire, nici dreptate.

OPERAȚIILE MILITARE ȘI SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

Situația pe teatrele de război din Balcani și Africa de Nord

Situația aproximativă a fronturilor din Balcani pe ziua de Marți

In cursul zilei de Marți grupurile de armate germane și italiene din nordul, estul și vestul Iugoslaviei au sporit presiunea lor asupra trupelor iugoslave retrase în Bosnia pe o linie ce trece la nord de Mostar—Sarajevo și vest de Kragujevaț—Kruševaț, strângând tot mai mult cercul în jurul lor.

Printre prizonierii capturați de coloanele înaintate germane se află și comandantul armatei din sudul Serbiei.

In zona litorală a Dalmației de nord, coloanele italiene au ocupat Șibenik (Sebeneco), al doilea port principal iugoslav. după Split (Spalato). Acest port, care are aspectul unui fiord, strâmt și sinuos, a fost amenajat și folosit de austriaci ca bază navală. El a luat o dezvoltare mai mare după războiul mondial când Dalmația a trecut sub dominația noului stat iugoslav, datorită conjuncturii favorabile pentru exportul cărbunelui dalmațian în Italia și a bauxitului în America.

O coloană italiană se apropie de celelalte porturi de la sud: micul Trau și Split (Spalato), cel mai însemnat port de pe coasta Dalmației.

Pe frontul din Albania de sud retragerea trupelor grecești, care a început de-acum trei zile, în sectorul dintre nord de Corița și lacul Ohrida, continuă. Această retragere a fost impusă, atât din cauza prezenței trupelor germane pe partea cealaltă a lacului Ohrida, ce au făcut legătura acum câteva zile, la Struga, cu cele italiene, care amenințau flancul drept al forțelor grecești din sectorul Podgorița—Ohrida, cât și al situației critice ce s'a creat în Grecia egeeană după ocupade către germani a bazei și regiunii Salonicului. Ca să evite strângerea sa ca într'un clește, în spațiul ce-l ocupa în Albania de sud și spre a obține o scurtare a frontului impusă de cerințele operative, armata greacă a efectuat retragerea și

(Continuare în pag. 2-a)

TRUPELE GERMANE DELA SALONIC INAINTEAZĂ SPRE SUD-VEST

Berlin, 15 (Rador). — Trupele germane, pornind dela Salonic, au executat o înaintare spre sud-vest și urmăresc acum pe englezi, cari se retrag.

Consiliul de miniștri de Marți

Restabilirea ordinei în Școală și Biserică. — Noui spitale și dispensarii. — Executarea celor doi asasini din Capitală. — Vor mai fi două execuții la Galați

Marți 15 Aprilie crt. s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui general Antonescu.

Au participat d-nii: general Radu Rosetti, ministrul instrucțiunii, educației, cultelor și artelor; general D. Popescu, ministrul afacerilor interne; prof. dr. Petre Tomescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale; general Gr. Georgescu, ministrul lucrărilor publice și comunicațiilor; general C. Voiculescu, subsecretar de stat la ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale; general I. Popescu, subsecretar de stat la ministerul afacerilor interne; Enric Otetelișanu, general Victor Iliescu și I. Sandu, subsecretari de stat la ministerul instrucțiunii, educației, cultelor și artelor.

1. D. General Radu Rosetti a făcut un raport asupra activității ministerului instrucției în ultimele trei luni, arătând că astăzi, după ce ordinea în școală și biserică a fost restabilită, școlile funcționează normal, profesorii au recăpătat încrederea în menirea lor, elevii și studenții își văd de studii, iar părinții, înspăimântați de prăpastia spre care mergeau, și-au reluat îndatoririle.

FAPTE VREDNICE

2. — D. general Victor Iliescu, expunând mersul activității premilitare, a semnalat faptele de vrednicie ale următorilor comandanți: comandantul subinspectoratului premilitar Dorohoi și comandantul premilitar al școalei politehnice din Timișoara, la cari procentul tinerilor prezenți la instrucție e cel mai mare pe țară; d. prof. Capră, directorul liceului Mihail Kogălniceanu din Vaslui; sublocotenentul de rezervă N. Marinescu, comandantul subcentrului premilitar din comuna Bascov (Argeș).

Tuturor li se aduc mulțumiri și s'a hotărît și a fi distinși pentru activitatea lor patriotică. Pilda lor de vrednicie românească trebue să fie un exemplu și pentru alții.

NOUI SPITALE ȘI DISPENSARII

3. — S'a hotărît ca toate spitalele și dispensarele Casei Centrale a Asigurărilor Sociale, ale căror construcții s'au început, să fie terminate în cursul acestui an. Se vor mai construi dispensarii pentru asigurați, acolo unde se simte nevoia. Nouile dispensarii vor avea, pe lângă servicii medicale, băi și cantine pentru lucrători. Se vor organiza două noui sanatorii pentru muncitorii tuberculoși.

4. — D. general D. Popescu a făcut un raport asupra celor constatate de d-sa în inspecțiile făcute în județele Brăila, Covurlui, Tecuci și Tutova.

D-sa a arătat totdeodată că, din cercetările făcute, s'a constatat netemeinicia svonului care s'a răspândit, că trupele germane ar f. făcut aprovizionări masive cu carne în județul Sibiu.

5. — D. general Antonescu a dat dispo[illegible] locuiți imediat toți conducătorii de unități cooperative, cari fac politică în loc să înțeleagă adevărata lor menire în vremurile atât de grele prin cari trece țara.

JUDECAREA ASASINILOR DIN CAPITALA

6. — S'a adus la cunoștința Consiliului că au fost arestați Alexandru Niculescu și Constantin Ionescu, asasinii unui librar din Capitală. Ei vor fi judecați după dispozițiunile legii în vigoare.

LA GALAȚI VOR FI DOUA EXECUȚII

7. — Vor fi executați Eugen Sogoreanu și Dumitru Ionescu, condamnați la moarte de tribunalul militar al Corpului III armată Galați, pentrucă au ascuns în podul Camerei de Comerț locale 10 pistoale Walter.

Deși Conducătorul Statului ar fi fost înclinat să admită o comutare a pedepsei acestora din urmă în muncă silnică pe viață, totuși, față de unele încercări de nerespectarea legilor, cari fac dovada că un asemenea gest de clemență ar putea fi greșit interpretat, s'a ordonat aplicarea sentinței d[illegible] instanțele mil[illegible]

UNELE AMINTIRI ȘI LĂMURIRI IN LEGĂTURĂ CU RĂZBOIUL DIN BALCANI

Incepem cu lămuririle privitoare la numele unor localități.

Intr'o telegramă de la Ankara se spunea că guvernul turc a început evacuarea orașului Istanbul, precum și a localităților Edirne, Tekirdag și Cianackale, situate în hinterlandul european al Turciei.

Prezintate cu denumirile lor turcești, se prea poate ca mulți din cititorii noștri să nu știe că Edirne (bulgarii îi spun „Odrin") este Adrianopolul, Tekirdag este orașul Rodosto, port la marea de Marmara, iar Cianackale sunt Dardanelele. De aceea am socotit că nu e de prisos această lămurire.

Și acum amintirile.

In războiul turco-grec din anii 1896—97, război care, deși victorios pentru turci, s'a soldat cu pierderea pentru Turcia a insulei Creta, trupele grecești luaseră, în prima fază a războiului, ofensiva în Epir și înaintaseră până aproape de orașul Ianina. In schimb, armata turcă, lăsând doar unități slabe pe frontul din Epir, înaintase cu grosul forțelor sale în Tesalia, izbutind prin câteva victorii decisive să-și deschidă drumul liber spre Atena. A fost însă oprită aproape de Termopile, în urma unei intervenții, care avea caracter de ultimatum, a guvernului Rusiei țariste.

După trecere de ani de zile dela acest război, vicisitudinile vieții au făcut să fiu membru al Senatului imperial otoman — în firmanul de numire se lămurește că reprezentam comunitățile românești din Turcia europeană. Așa am avut prilejul să cunosc pe mareșalul Edhem Pașa, care comandase armata turcă în războiul pomenit mai sus. Fusese numit și el senator.

Imi aduc aminte că, între altele, l-am întrebat cum se face că lăsase aproape fără apărare granița Turciei din-

(Continuare în pag. 2-a)

CUTREMUR PUTERNIC ȘI INUNDAȚII IN IRAN

Teheran, 15 (Rador). — Din Darab, localitate situată în regiunea Shiraz, se anunță că un puternic cutremur a distrus aproape în întregime satele Ghalleh, Bahadoran și Dovlatabad. Nu au mai rămas în picioare decât câteva case.

După știrile primite până Marți seara numărul morților este de șase. Sunt numeroși răniți.

Orașul Yezd, în urma ploilor torențiale din ultima vreme, este complet înconjurat de apele cari s'au revărsat. Un întreg cartier se află sub apă. Peste o sută de case s'au prăbușit.

Pagubele pricinuite terenurilor agricole sunt considerabile. Din cauză că s'a procedat la timp la evacuarea populației, nu sunt victime.

Autoritățile au trimis ajutoare.

CUTREMUR CATASTROFAL IN MEXIC

Orașe distruse. — Blochausuri prăbușite, numeroși morți și răniți

Mexico, 16 (Rador). — **Un puternic cutremur s'a produs Marți între orele 13 și 12 minute și 13 și 15 minute.**

Cutremurul a fost de o mare intensitate. Numeroase case au fost grav avariate în capitală.

O mare clădire, în care se afla instalat un cinematograf s'a prăbușit parțial. Cinci etaje ale unui blochaus cu 12 etaje s'au prăbușit. Dărâmăturile au acoperit aproape complet strada.

Deocamdată nu se cunoaște numărul victimelor.

In cartierul Santa Maria a isbucnit un mare incendiu. Se crede că și aci sunt victime.

*

Mexico, 16 (Rador). — **Orașul Colima, cu o populație de peste 22.000 locuitori, a fost aproape complet distrus de cutremurul de Marți după amiază.**

Numeroase alte localități, situate în aceeași regiune, au avut deasemeni foarte mult de suferit de pe urma seismului.

Se semnalează isbucnirea a numeroase incendii de păduri.

Deocamdată nu se cunosc amănunte asupra distrugerii catastrofale a orașului Colima, întrucât toate comunicațiile cu această localitate sunt întrerupte. Se crede că numărul morților și răniților este foarte mare.

Autoritățile au luat măsuri întinse pentru a se veni în ajutorul populației.

Ce a mai rămas dintr'o cale ferată după un bombardament aerian în Jugoslavia

VIZITA M. S. REGINEI ELENA LA AZILUL „REGINA ELISABETA"

M. S. Regina Mamă Elena stând de vorbă cu un pensionar dela azilul „Regina Elisabeta"